

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Головного мобільного
рятувального центру швидкого
реагування Державної служби
України з надзвичайних ситуацій
полковник служби цивільного
захисту

Вячеслав БОЙЦОВ

«__» _____ 20__р.

План-конспект проведення заняття з профільної підготовки з навчальними групами № 1 та 2 ГМРЦ ШР ДСНС України

«__» _____ 20__ року

Тема: Механізм цивільного захисту Європейського Союзу

Навчальна мета: ознайомити особовий склад із діяльністю Механізму цивільного захисту Європейського Союзу

Час: 2 години

Місце проведення: учбовий клас ГМРЦ ШР ДСНС України

Навчально-матеріальне забезпечення:

План-конспект

Нормативно-правові акти та література:

«Угода між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, щодо участі України в Механізмі цивільного захисту Союзу»

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_002-23#Text

Питання, які вивчатимуться

1. Що таке Механізм цивільного захисту ЄС. Мета та роль.
2. Приєднання України до Механізму цивільного захисту ЄС
3. Координація Механізму цивільного захисту.

Питання та їх стислий зміст	Методичні вказівки
<p>1. Механізм цивільного захисту ЄС визнано найбільшою у світі системою координованої міжнародної допомоги під час надзвичайних ситуацій.</p> <p>Механізм цивільного захисту Європейського Союзу — це система співпраці 27 країн членів ЄС та 10 країн-учасниць Механізму (Албанія, Боснія та Герцоговина, Ісландія, Молдова, Чорногорія, Північна Македонія, Норвегія, Сербія, Туреччина, та Україна), яка направлена на запобігання, попередження та реагування на надзвичайні ситуації в ЄС і за його межами, зокрема, шляхом надання координованої міжнародної допомоги.</p> <p>Активация Механізму здійснюється за терміновим запитом постраждалої країни, що дозволяє країнам-учасникам Механізму оперативно допомагати країні в подоланні наслідків стихійного лиха згідно до списку першочергових потреб.</p> <p>При активації Механізм координує надання необхідної допомоги всередині і за межами ЄС.</p> <p>Європейська комісія управляє Механізмом через Генеральний Директорат ЄС з питань цивільного захисту та операцій гуманітарної допомоги, у складі якого у режимі 24/7 функціонує Центр управління надзвичайними ситуаціями.</p> <p>Європейський механізм цивільного захисту регулярно активується для реагування на повені і землетруси, лісові пожежі та інші надзвичайні ситуації всередині і за межами Європи, в тому числі він був активований для надання допомоги Україні у подоланні наслідків збройної агресії росії.</p> <p>Мета Механізму цивільного захисту ЄС полягає в тому, щоб покращити координацію та співпрацю між країнами-членами ЄС та іншими учасниками у випадку надзвичайних ситуацій. Це дозволяє забезпечити швидку та ефективну допомогу постраждалим країнам, зменшуючи наслідки катастроф та сприяючи відновленню.</p> <p>Роль Механізму цивільного захисту ЄС включає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Координація допомоги: Забезпечення централізованої координації через ERCC для швидкого реагування на надзвичайні ситуації. 2. Підтримка країн-членів: Надання допомоги країнам-членам у разі катастроф, що перевищують їхні національні можливості. 3. Мобілізація ресурсів: Організація та відправка рятувальних команд, медичного обладнання, гуманітарної допомоги та інших ресурсів. 4. Навчання та підготовка: Проведення навчань та тренувань для підвищення готовності та ефективності реагування. 5. Підтримка міжнародної співпраці: Сприяння співпраці з іншими міжнародними організаціями та країнами-партнерами для забезпечення глобальної безпеки. 	<p>Необхідні методичні пояснення</p> <p>Необхідні методичні пояснення</p>

Цей механізм є важливим інструментом для забезпечення безпеки та захисту громадян ЄС та інших країн у разі надзвичайних ситуацій.

Коли надзвичайна ситуація переважає можливості реагування країни в Європі та за її межами, ця країна може звернутися по допомогу через Механізм цивільного захисту ЄС.

Європейська Комісія відіграє ключову роль у координації реагування на катастрофи в усьому світі через свій Координаційний центр реагування на надзвичайні ситуації ЄС. З моменту заснування у 2001 році Механізм цивільного захисту ЄС був задіяний для реагування на більш ніж 600 надзвичайних ситуацій і криз всередині ЄС і за його межами.

Механізм цивільного захисту ЄС спрямований на зміцнення співпраці між 27 країнами ЄС і тепер 10 країнами-учасницями (Ісландією, Норвегією, Сербією, Північною Македонією, Чорногорією, Туреччиною, Боснією і Герцеговиною, Албанією, Україною та з недавнього часу Молдовою) у питаннях цивільного захисту спрямованих на покращення запобігання, готовності і реагування на катастрофи.

Спільний підхід також допомагає об'єднати досвід і спроможності тих, хто реагує першими, запобігає дублюванням зусиль із надання допомоги та гарантує, що допомога відповідає потребам постраждалих. Об'єднання спроможностей і можливостей цивільного захисту дозволяє забезпечити сильнішу та узгоджену колективну відповідь.

Механізм також допомагає координувати діяльність національних органів влади з підготовки до стихійних лих і запобігання їм, а також сприяє обміну передовим досвідом. Це сприяє постійному розвитку кращих загальних стандартів, та, коли трапляється лихо, дозволяє командам краще розуміти різні підходи та працювати взаємозаміно.

З моменту вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року ЄС виділив Україні більше 97 000 тон гуманітарної допомоги на загальну суму €796 млн, включаючи евакуацію понад 2 700 важкохворих пацієнтів до медичних закладів європейських країн.

2. Приєднання України до механізму Цивільного захисту ЄС

Угода про приєднання України до Цивільного захисту ЄС була підписана 20 квітня 2023 року в Києві міністром внутрішніх справ України Ігорем Клименко та Єврокомісаром з питань кризового менеджменту Янезом Ленарчічем. Угода повністю набула чинності після її ратифікації.

8 листопада 2023 року Верховна Рада України офіційно ратифікувала Угоду щодо участі України в Механізмі цивільного захисту ЄС, ухваливши відповідний закон (законопроект № 0226).

28 листопада 2023 року Президент України Володимир Зеленський підписав Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, щодо участі України в Механізмі цивільного захисту

Необхідні методичні пояснення

Необхідні методичні пояснення

Союзу».

10 травня 2024 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову щодо уповноваження Державної служби України з надзвичайних ситуацій на здійснення функцій національного координатора участі України в Механізмі цивільного захисту Європейського Союзу.

З ратифікацією цієї Угоди Україна стала повноправним учасником Механізму цивільного захисту ЄС, і тепер має такі ж права та обов'язки, що й інші країни ЄС. В рамках Угоди Україна може співпрацювати з ЄС у сфері цивільного захисту та управління ризиками стихійних лих, що дозволяє покращити координацію та реагування під час надзвичайних ситуацій. Очікується, що Угода сприятиме мобілізації допомоги Україні в рамках Механізму цивільного захисту ЄС.

Як повноцінна країна-учасниця, Україна тепер також може пропонувати допомогу через Механізм постраждалому населенню в різних кризах та отримувати співфінансування ЄС на транспортні та операційні витрати. Україна також може отримувати інші інструменти завдяки більш структурованій співпраці у запобіганні катастрофам і готовності до них, наприклад, через навчання та тренінги в рамках Механізму цивільного захисту ЄС.

3. Координація механізму Цивільного захисту ЄС.

Координація Механізму цивільного захисту ЄС здійснюється головним чином через Центр координації реагування на надзвичайні ситуації (ERCC), який працює цілодобово (24/7) і є оперативним центром цього механізму.

Основні аспекти координації:

Центральний координаційний хаб (ERCC): ERCC, розташований у Брюсселі, є серцем Механізму. Він забезпечує швидке та ефективно розгортання допомоги, діючи як комунікаційний вузол між усіма державами-учасницями, країною, що постраждала, та експертами з цивільного захисту й гуманітарної допомоги.

Роль Європейської Комісії: Європейська Комісія (через Генеральний директорат з питань європейського цивільного захисту та гуманітарної допомоги - DG ECHO) відіграє ключову роль в управлінні та координації реагування на стихійні лиха в усьому світі. Вона співфінансує транспортні та експлуатаційні витрати на допомогу, що надається через Механізм.

Запит на допомогу: Коли країна (як член ЄС, так і країна-учасниця, як-от Україна) стикається з надзвичайною ситуацією, яка перевершує її власні можливості реагування, вона може звернутися по допомогу через Механізм.

Мобілізація ресурсів: Після отримання запиту ERCC мобілізує допомогу або експертизу, об'єднуючи національні ресурси цивільного захисту (такі як пошуково-рятувальні команди, медичні бригади, пожежні літаки, предмети першої необхідності тощо) від країн-

учасниць.

Система зв'язку (CECIS): ERCC використовує Загальну систему екстреного зв'язку та інформації (CECIS) – веб-додаток для оповіщення та обміну інформацією в режимі реального часу між національними органами цивільного захисту.

Національні координатори: Кожна країна-учасниця призначає національний орган, відповідальний за взаємодію з Механізмом. В Україні функції національного координатора виконує Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС).

Таким чином, Механізм забезпечує скоординовану міжнародну оперативну допомогу при надзвичайних ситуаціях, об'єднуючи зусилля багатьох країн під єдиним координаційним центром – ERCC.

Начальник відділу
міжнародного співробітництва

Микола ДУХНІЧ

_____ 20__р